

wpłynęło dn. 23.08.17

nr. 4395 podpis. [podpis]

SEKRETARIAT

Biura Prac Senackich

wpłynęło dn. 23.08.2017

nr. 4517 podpis. [podpis]

Warszawa, dnia 2017 -08- 21

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: ŻW.zz.870.85.2017-2

**Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej***Szanowny Panie Marszałku*

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 lipca 2017 r. znak BPS/043-45-1148/17, dotyczące oświadczenia Pani senator Marii Koc złożonego podczas posiedzenia Senatu RP w dniu 22 lipca 2017 r. uprzejmie informuję, co następuje.

Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania w celu ograniczenia lub wzmożonej kontroli importowanych z krajów objętych ASF towarów takich, jak np. zboża, siano i słoma?

System granicznej kontroli pasz stosowany w Polsce jest jednym z najbardziej restrykcyjnych w Unii Europejskiej. Polska, jako jeden z nielicznych krajów UE, przeprowadza kontrole na granicy zewnętrznej wszystkich pasz pochodzących z krajów trzecich.

Jednocześnie przepisy prawa weterynaryjnego nie dają podstaw do generalnego ograniczenia przywozu pasz czy zboża, dlatego wprowadzenie takiego zakazu mogłoby zostać odebrane, jako wprowadzenie nieuprawnionych barier handlowych.

Ponadto wprowadzenie ograniczeń czy zakazów w imporcie pasz pochodzących z krajów trzecich objętych ASF może spowodować wwóz do Polski paszy, która będzie wprowadzana przez przejścia graniczne w krajach UE, gdzie kontrola pasz pochodzenia roślinnego nie jest przeprowadzana (pasza może być wprowadzana na terytorium Polski z

pominięciem polskich przejść granicznych). Istnieje w związku z powyższym ryzyko, że do Polski będzie importowana pasza o niskiej jakości, a organy Inspekcji Weterynaryjnej będą miały mniejszą kontrolę nad paszą wprowadzaną do kraju.

W przypadku wprowadzenia ograniczeń czy zakazu importu pasz z krajów trzecich należy liczyć się także ze zmniejszeniem dochodów do budżetu państwa, m.in. z tytułu opłaty za przeprowadzenie weterynaryjnej kontroli granicznej pasz.

Chciałbym także odnieść się do procedury kontroli siana i słomy na granicy oraz ewentualnego zagrożenia przeniesienia z taką przesyłką wirusa ASF na terytorium Polski.

Na podstawie art. 19 ust. 1 dyrektywy Rady 97/78/WE z dnia 18 grudnia 1997 r. *ustanawiającej zasady regulujące organizację kontroli weterynaryjnej produktów wprowadzanych do Wspólnoty z państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 24 z 30.1.1998. str. 9, z późn. zm.) Komisja Europejska sporządza wykaz produktów roślinnych, które w szczególności na ich dalsze miejsce przeznaczenia, mogą spowodować zagrożenie rozprzestrzenienia się zwierzęcych chorób zakaźnych.

Zgodnie z decyzją Komisji dotyczącą wykazu zwierząt i produktów mających podlegać kontroli w punktach kontroli granicznej na mocy decyzji Komisji Europejskiej 2007/275/WE z dnia 17 kwietnia 2007 r. *dotyczącej wykazu zwierząt i produktów mających podlegać kontroli w punktach kontroli granicznej na mocy dyrektyw Rady 91/496/EWG i 97/78/WE* (Dz. Urz. UE L 116 z 4.5.2007, str. 9) weterynaryjnej kontroli granicznej podlega słoma o kodzie CN 1213 00 00 oraz siano o kodzie CN 1214 90.

Pragnę zwrócić uwagę, że zgodnie z danymi statystycznymi, graniczni lekarze weterynarii w roku 2015, 2016 oraz w 2017 (do lipca) nie skontrolowali ani jednej przesyłki słomy o kodzie taryfy celnej CN 1213 00 00 oraz siana o kodzie CN 1214 90, które pochodziłyby z krajów trzecich oraz były przeznaczone do wwozu do Polski, jako kraju docelowego, z uwagi na brak takich przesyłek.

Pozostałe produkty roślinne importowane w celach innych niż paszowe są wyłączone spod nadzoru Inspekcji Weterynaryjnej.

Procedura weterynaryjnej kontroli granicznej dla przesyłek słomy i siana określona jest w rozporządzeniu (WE) nr 136/2004 z dnia 22 stycznia 2004 r. *ustanawiającym procedurę kontroli weterynaryjnej we wspólnotowych punktach kontroli granicznej dotyczącą produktów przywożonych z państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 21 z 28.1.2004, str. 11, z późn. zm.). Kontrola każdej przesyłki ww. towaru przeprowadzana jest w zatwierdzonym posterunku

kontroli granicznej na granicy zewnętrznej UE. Czynności kontrolne obejmują kontrolę dokumentów, tożsamości oraz w uzasadnionych przypadkach, kontrolę fizyczną towaru.

Przywóz słomy i siana możliwy jest wyłącznie z krajów trzecich umieszczonych w załączniku V do rozporządzenia Komisji (WE) nr 136/2004. Są to: Australia, Białoruś, Kanada, Szwajcaria, Chile, Grenlandia, Islandia, Nowa Zelandia, Serbia, Ukraina, Stany Zjednoczone Ameryki, Republika Południowej Afryki (wyłączając część obszaru zwalczania pryszczycy w regionie weterynaryjnym Transwału Północnego i Wschodniego, w dystrykcie Ingwavuma regionu weterynaryjnego Natal i obszarze graniczącym z Botswaną na wschód od 28° długości geograficznej).

Przywóz słomy wyłącznie w postaci granulowanej (pelet) z Białorusi i Ukrainy możliwy jest jedynie w celu produkcji energii (spalenie i współspalenie w zakładach energetycznych). Co więcej, przywóz przesyłek granulowanej słomy pochodzącej z Białorusi i Ukrainy z posterunku weterynaryjnej kontroli granicznej do zakładu odbywa się zgodnie z określoną procedurą, która polega na monitorowaniu przesyłki do miejsca przeznaczenia. Oznacza to, że przesyłka musi być przewożona bezpośrednio z punktu weterynaryjnej kontroli granicznej do zakładu, gdzie zostanie spalona. Generowane w granicznym posterunku kontroli weterynaryjnej w systemie TRACES powiadomienie kierowane jest do powiatowego lekarza weterynarii właściwego terytorialnie dla lokalizacji zakładu energetycznego. Powiadomienie zawiera informacje o nałożeniu procedury określonej w art. 8 dyrektywy Rady 97/78/WE z dnia 18 grudnia 1997 r. *ustanawiającej zasady regulujące organizację kontroli weterynaryjnej produktów wprowadzanych do Wspólnoty z państw trzecich* (Dz. Urz. UE L 24 z 30.1.1998, str. 9, z późn. zm.), a otrzymujący powiadomienie powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek potwierdzenia dotarcia przesyłki w systemie TRACES w ciągu 15 dni od jej dostarczenia do zakładu (art. 8 został implementowany w art. 19 ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. *o weterynaryjnej kontroli granicznej* Dz.U. z 2017 r. poz. 970). Otrzymywanie prawidłowej informacji zwrotnej od powiatowych lekarzy weterynarii powinno być na bieżąco weryfikowane przez granicznych lekarzy weterynarii przeprowadzających kontrole importowe.

Jedyną formalną podstawą wprowadzenia ewentualnych wzmożonych kontroli granicznych może stanowić art. 40 ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. *o weterynaryjnej kontroli granicznej*, który jednak ma zastosowanie w przypadku stwierdzenia poważnych lub wielokrotnych naruszeń przepisów.

Czy podległe Panu ministerstwo rozważy wprowadzenie wzmożonej kontroli granicznej pod względem przewozu artykułów mięsnych?

Weterynaryjna kontrola graniczna produktów pochodzenia zwierzęcego w tym mięsa, prowadzona jest zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. *o weterynaryjnej kontroli granicznej*. Zgodnie z ustawą każda przesyłka przywożonego mięsa i produktów mięsnych jest poddawana weterynaryjnej kontroli granicznej. Przywóz mięsa i produktów mięsnych możliwy jest jedynie z krajów, które znajdują się na listach krajów dopuszczonych do przywozu danej kategorii produktów na teren UE oraz z zakładów zatwierdzonych przez KE.

Jedyną formalną podstawą wprowadzenia ewentualnych wzmożonych kontroli granicznych może stanowić art. 40 ww. ustawy, który jednak ma zastosowanie w przypadku stwierdzenia poważnych lub wielokrotnych naruszeń przepisów.

Przywóz mięsa i produktów mięsnych na własny użytek jest zabroniony zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 206/2009 z dnia 5 marca 2009 r. *w sprawie wprowadzania do Wspólnoty osobistych przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego i zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 136/2004* (Dz. Urz. UE L 77 z 24.3.2009, str. 1).

Czy prowadzone są rozmowy międzyresortowe z Ministerstwem Środowiska mające na celu wprowadzenie programu zapobiegającego rozprzestrzenianiu się epidemii ASF spowodowanej dużą populacją dzików?

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. *w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików* (Dz. U. poz. 229), w marcu 2016 r. rozpoczęto w Polsce odstrzał sanitarny dzików. W pierwszej fazie realizacji ww. odstrzał przeprowadzany był na podstawie umów zawieranych pomiędzy właściwym powiatowym lekarzem weterynarii a zarządcą lub dzierżawcą obwodu łowieckiego. Celem ww. odstrzału jest ograniczenie populacji dzików na obszarze objętym załącznikiem do ww. rozporządzenia do poziomu co najwyżej 0,5 dzika/km². Odstrzał sanitarny nie był działaniem zaplanowanym wyłącznie na rok łowiecki 2016/2017. Działanie to jest wciąż kontynuowane.

W 2016 roku liczbę dzików planowanych do odstrzału w ramach odstrzału sanitarnego w drodze umów określono na ok. 7 750 sztuk, z czego odstrzelono ok. 7 730 sztuk.

Zgodnie z zaleceniami Głównego Lekarza Weterynarii umowy na odstrzał sanitarny dwukrotnie aneksowano lub zawierano nowe (w grudniu 2016 r. i w lutym 2017 r.), czego efektem było pozyskanie ok. 1 900 szt. dzików z zaplanowanych do pozyskania w roku 2017 ok. 2 500 sztuk dzików.

W marcu 2017 r. Główny Lekarz Weterynarii zwrócił się do właściwych wojewódzkich lekarzy weterynarii z prośbą o wydanie, przez właściwych miejscowo powiatowych lekarzy weterynarii, rozporządzeń w sprawie odstrzału sanitarnego dzików z terminem realizacji odstrzału do dnia 30 kwietnia 2017 r. Efektem powyższego działania było wydanie następujących aktów prawnych:

- w województwie podlaskim:
  - rozporządzenia Powiatowych Lekarzy Weterynarii w Grajewie, Mońkach i Siemiatyczach (luty 2017 r.) w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików do poziomu 0,1 dzika/km²,
  - rozporządzenia Powiatowych Lekarzy Weterynarii w Augustowie, Białymstoku, Bielsku Podlaskim, Hajnówce, Sejnach, Sokółce i Suwałkach na odstrzał odpowiednio: 43, 53, 82, 10, 23, 19 i 30 dzików;
- w województwie podkarpackim:
  - rozporządzenia Powiatowych Lekarzy Weterynarii w Brzozowie, Rzeszowie i Lubaczowie na odstrzał odpowiednio 21, 11 i 18 dzików,
- w województwie lubelskim:
  - rozporządzenia Powiatowego lekarza Weterynarii w Białej Podlaskiej w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików do poziomu 0,1 dzika/km²;
- w województwie mazowieckim:
  - rozporządzenia Powiatowych Lekarzy Weterynarii w Łosicach, Siedlcach i Sokołowie Podlaskim na odstrzał odpowiednio 55, 51 i 12 dzików;
- w województwie warmińsko - mazurskim:
  - rozporządzenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na odstrzał 564 dzików.

W dniu 11 kwietnia br. Główny Lekarz Weterynarii wystosował pismo do Ministra Środowiska z prośbą o przedstawienie liczebności populacji dzika oraz liczby dzików zaplanowanych do pozyskania w ramach planów łowieckich na rok gospodarczy 2017/2018 na obszarze WAMTA (obszar w odległości 50 km wzdłuż wschodniej granicy kraju). W chwili obecnej odstrzał sanitarny dzików kontynuowany jest na podstawie rozporządzeń właściwych powiatowych lekarzy weterynarii w województwach mazowieckim, podlaskim i podkarpackim lub nowo zawartych umów z dzierżawcami obwodów łowieckich (woj. warmińsko - mazurskie i lubelskie). Stan realizacji ww. odstrzału na dzień 31 lipca br. przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego pisma (tabela zostaje przesłana wyłącznie drogą elektroniczną ze względu na format i rozmiar danych).

Ponadto Główny Lekarz Weterynarii we współpracy z wojewódzkimi lekarzami weterynarii oraz Grupą Ekspertów ds. ASF opracował „Strategię obniżania populacji dzików na terytorium Polski w związku z występowaniem ASF”. Ww. strategia w dniu 28 czerwca 2017 r. została zatwierdzona na VI posiedzeniu Grupy Zadaniowej do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (została ona wyłoniona z Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pracami Grupy kieruje Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi). W dniu 4 lipca br. została ona przekazana do stosowania jednostkom Inspekcji Weterynaryjnej.

Dodatkowo pragnę poinformować, że na terytorium Polski realizowany jest *Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej zwalczanie*. Program ten został wprowadzony po raz pierwszy w Polsce ze względu na wykrycie na terytorium Białorusi, w czerwcu i lipcu 2013 roku ognisk ASF.

Prowadzenie programu ma na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz zapobieganie przenoszenia się wirusa z obszarów państw Europy Wschodniej oraz zwalczanie ASF, poprzez m.in. następujące działania:

- badania laboratoryjne próbek pobranych od świń i dzików przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- działania mające na celu wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą;
- prowadzenie kampanii informacyjnych dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną przez Inspekcję Weterynaryjną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa mającej za zadanie podnieść świadomość oraz uwrażliwić społeczeństwo na zagrożenie, jakie wynika z wystąpienia ognisk ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- prowadzenie szkoleń przypominających dla lekarzy weterynarii i personelu pomocniczego mających za zadanie przypomnieć oraz utrwalić wiedzę teoretyczną i praktyczną odnośnie do afrykańskiego pomoru świń.

W odniesieniu do monitoringu ASF, realizacja programu pozwoliła na śledzenie rozwoju sytuacji epizootycznej w zakresie występowania ASF w populacji świń i dzików. W 2016 r. w ramach programu pobrano próbki od 81 699 świń w 5 659 gospodarstwach. Od dzików pobrano 15 583 próbek do badań, w tym od 5200 dzików padłych oraz 10383

dzików odstrzelonych, co pozwoliło na wczesne wykrycie 20 ognisk u świń oraz stwierdzenie 80 przypadków ASF u dzików (97 szt. chorych zwierząt).

W roku 2016, w ramach kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także dla rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa Inspekcja Weterynaryjna rozkolportowała ponad 150 tys. ulotek na temat ASF.

W 2016 r. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła ponad 1300 szkoleń mających na celu przekazanie wiedzy na temat ASF podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz dla rolników i myśliwych.

Pragnę zapewnić, że podejmowane są wszelkie działania mające na celu opanowanie obecnej sytuacji epizootycznej oraz zapobiegnięcie niekorzystnej sytuacji gospodarczej w kraju.

Z poważaniem

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Jurgiel

